

ԵՐԵՎԱՆԻ քԱՂԱՔԱՊԵՏ ՈՐՈՇՈՒՄ

ՀՀ, 0015, ք. Երևան, Արգիշտիի 1

№ 100-Ա

« 12 » հունվարի 2026 թ.

ԴԻՄՈՒՄԸ ՄԵՐԺԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

1. Որոշմամբ լուծվող հարցի նկարագրությունը.

Երևանի քաղաքապետարան հասցեագրված «Էլեկտրոմոբիլ 3» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության տնօրեն Ջոն Երեմյանի 2025 թվականի դեկտեմբերի 11-ի թիվ Դ-138444-25 դիմումի հիման վրա «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի դրույթներին համապատասխան իրականացվել է վարչարարություն:

2025 թվականի դեկտեմբերի 11-ի թիվ Դ-138444-25 դիմումի (այսուհետ՝ նաև Դիմում) քննության կապակցությամբ 2025 թվականի դեկտեմբերի 29-ին ժամը 11.00-ին հրավիրված լուծմունքին մասնակցելու նպատակով Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետի ժամանակավոր պաշտոնակատարի 2025 թվականի դեկտեմբերի 12-ի թիվ 07/170695-25 գրությամբ ծանուցում է ուղարկվել «Էլեկտրոմոբիլ 3» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության տնօրեն Ջոն Երեմյանին (փոստային առաքանի՝ թիվ LO130944889AM), սակայն վերջինս լուծմունքին չի ներկայացել, իսկ թիվ LO130944889AM առաքանին հասցեատիրոջ կողմից ստացված լինելու վերաբերյալ տեղեկատվություն 2025 թվականի դեկտեմբերի 29-ի ժամը 11.00-ի դրությամբ առկա չի եղել:

2025 թվականի դեկտեմբերի 11-ի թիվ Դ-138444-25 դիմումի քննության կապակցությամբ կրկին՝ 2026 թվականի հունվարի 9-ին ժամը 11.00-ին հրավիրված լուծմունքին մասնակցելու նպատակով Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի իրավաբանական վարչության պետի ժամանակավոր պաշտոնակատարի 2025 թվականի դեկտեմբերի 29-ի թիվ 07/178765-25 գրությամբ ծանուցում է ուղարկվել «Էլեկտրոմոբիլ 3» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության տնօրեն Ջոն Երեմյանին, որը «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 29.1-րդ հոդվածով սահմանված կազին համապատասխան՝ 2025 թվականի դեկտեմբերի 29-ին տեղադրվել է Հայաստանի Հանրապետության ինտերնետով ծանուցման պաշտոնական կայքում (հայտարարության որոնման համար՝ 3bb2c9b9-a928-46fc-9ae8-7bd1e501e41d):

2025 թվականի դեկտեմբերի 11-ի թիվ Դ-138444-25 դիմումի քննության կապակցությամբ 2026 թվականի հունվարի 9-ին, ժամը 11.00-ին հրավիրված լուծմունքին

ներկայացել և մասնակցել է «Էլեկտրոմոբիլ 3» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության տնօրեն Ջոն Երեմյանը:

Ուսումնասիրելով Դիմումը, Դիմումին կից ներկայացված նյութերը, 2026 թվականի հունվարի 9-ին կազմված՝ վարչարարության շրջանակներում իրականացված լսումների վերաբերյալ արձանագրությունը, Երևանի քաղաքապետի 2025 թվականի հոկտեմբերի 31-ի N 4459-Ա որոշումը, գնահատելով դիմումի առարկային առնչվող բոլոր ապացույցներն ու փաստական հանգամանքները, պարզվել է հետևյալը.

2. Որոշման կայացման համար հիմք հանդիսացող փաստերը.

Երևանի քաղաքապետարան հասցեագրված 2025 թվականի դեկտեմբերի 11-ի թիվ Դ-138444-25 դիմումով «Էլեկտրոմոբիլ 3» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության տնօրեն Ջոն Երեմյանը, ի լրումն Երևանի քաղաքապետարան հասցեագրված 2025 թվականի հոկտեմբերի 1-ի թիվ Դ-108501-25 դիմումի, վնասի փոխհատուցման նպատակով ներկայացրել է «Էֆքեյս» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության կողմից 2025 թվականի նոյեմբերի 5-ին կազմված թիվ FC/017-25/P հետքաբանական եզրակացությունը (այսուհետ՝ Հետքաբանական եզրակացություն):

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Երևանի քաղաքապետարան հասցեագրված 2025 թվականի հոկտեմբերի 1-ի թիվ Դ-108501-25 դիմումի հիման վրա իրականացված վարույթը եզրափակվել է Երևանի քաղաքապետի 2025 թվականի հոկտեմբերի 31-ի N 4459-Ա որոշմամբ, ուստի Երևանի քաղաքապետարան հասցեագրված 2025 թվականի դեկտեմբերի 11-ի թիվ Դ-138444-25 դիմումով ներկայացված՝ վնասի փոխհատուցման պահանջը քննվել է նոր հարուցված վարույթով:

Դիմումով, ինչպես նաև 2025 թվականի հունվարի 9-ին կայացած լսումների ընթացքում ներկայացված փաստարկներով «Էլեկտրոմոբիլ 3» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության տնօրեն Ջոն Երեմյանը պնդել է ներկայացված պահանջը և, հիմք ընդունելով «Էֆքեյս» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության փորձագետ Հայկ Սիմոնյանի 2025 թվականի նոյեմբերի 5-ի թիվ FC/017-25/P հետքաբանական եզրակացությունը, ինչպես նաև թիվ Դ-108501-25 դիմումին կից ներկայացված ապացույցները, խնդրել է փոխհատուցել 2025 թվականի հուլիսի 13-ին Երևան քաղաքի Պարոնյան փողոցի թիվ 13 հասցեում «Hongqi» մակնիշի «325 DH 61» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենան շինարարական աշխատանքների մասին նախազգուշացնող նշանների բացակայության պատճառով ինքնավթարի ենթարկվելու արդյունքում առաջացած վնասը՝ 2.974.000 (երկու միլիոն ինը հարյուր հազար յոթանասունչորս հազար) ՀՀ դրամի չափով:

Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարության ոստիկանության աշխատակից Գագիկ Բուլղադարյանի կողմից 2025 թվականի հուլիսի 13-ին կազմվել է նյութական վնասով ճանապարհատրանսպորտային պատահարի մասին թիվ 563440 արձանագրությունը, որի համաձայն՝ նշված օրը Ֆիլիպպ Գևորգյանի վարած «Hongqi» մակնիշի «325 DH 61» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի մասնակցությամբ Երևան քաղաքի Պարոնյան փողոցի թիվ 13 հասցեի դիմացի հատվածում տեղի է ունեցել ինքնավթար, ինչի կապակցությամբ նաև կազմվել է

պատահարի վայրի սխեմա, որտեղ ուրվագծված են ավտոմեքենայի ընթացքի ուղղությունը և ավազի թումբը:

2025 թվականի հունվարի 30-ին տրված տրանսպորտային միջոցի հաշվառման թիվ AB145430 վկայագրի համաձայն՝ «Hongqi» մակնիշի «325 DH 61» հաշվառման համարանիշի փոխադրամիջոցը հանդիսանում է «Ակբա լիզինգ» վարկային կազմակերպություն փակ բաժնետիրական ընկերության սեփականությունը:

«Անիկոմ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության փորձագետի 2025 թվականի սեպտեմբերի 29-ի թիվ «ԱՊ 09/25 ԱԱ-117» ապրանքագիտական եզրակացությամբ (այսուհետ՝ Ապրանքագիտական եզրակացություն) փորձագետը, պարզաբանելով առաջադրված՝ «Որքա՞ն է կազմում փորձաքննությանը ներկայացված «Hongqi» մակնիշի «325 DH 61» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի վրա առկա վնասվածքների հետևանքով պատճառված նյութական վնասի չափը հետազոտման ժամանակահատվածի դրությամբ:» հարցը, նշել է, որ փորձաքննությանը ներկայացված «Hongqi» մակնիշի «325 DH 61» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի վրա առկա նկարագրված վնասվածքների հետևանքով պատճառված ընդհանուր նյութական վնասի չափը, 2025 թվականի սեպտեմբերի 8-ի դրությամբ, կարող էր կազմել շուրջ 2.974.000 (երկու միլիոն ինը հարյուր յոթանասունչորս հազար) ՀՀ դրամ:

Հետքաբանական եզրակացության «Հետևություն» բաժնի համաձայն՝ փորձաքննությանը տրամադրված «Hongqi» մակնիշի «325 DH 61» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի վրա առկա՝ նույն եզրակացության հետազոտական մասում նկարագրված վնասվածքները և հետքերն իրենց համակցության մեջ և առաջացման մեխանիզմներով վթարային բնույթի են, և հաշվի առնելով ավազի մասնիկների և զանգվածների տարբեր տեղամասերում առկայությունները, դրանք կարող էին առաջանալ տրամադրված ելակետային տվյալներում, ինչպես նաև փորձաքննության կատարման հիմք հանդիսացող փաստաթղթերում նկարագրված հանգամանքներում, մասնավորապես՝ «Hongqi» մակնիշի «325 DH 61» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի՝ դեպի առաջ շարժման մեջ գտնվելու պայմաններում բարձրանալով ճանապարհի երթևեկելի մասում առկա ավազաթմբի վրա:

Դիմումով, ինչպես նաև վարույթի լսումների ընթացքում «Էլեկտրոմոբիլ 3» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության տնօրեն Ջոն Երեմյանի կողմից չեն ներկայացվել «Hongqi» մակնիշի «325 DH 61» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենան «Էլեկտրոմոբիլ 3» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության սեփականությունը հանդիսանալու կամ որևէ այլ իրավունքով օրինական տնօրինվելու հանգամանքը հիմնավորող ապացույցներ, ինչպես նաև չեն ներկայացվել նույն ավտոմեքենայի վնասվածքներն առաջանալու պատճառների, թիվ 563440 արձանագրությամբ նկարագրված պատահարի հանգամանքները հետազոտող փորձաքննության, պատահարի ու վնասի միջև պատճառահետևանքային կապը հիմնավորող և տվյալ պատահարը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի հունիսի 28-ի N 955-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան վարորդի կողմից կանխելու անհնարինության վերաբերյալ փորձագիտական եզրակացություններ, ինչպես նաև առկա չէ օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտ, որով հաստատված է ենթադրյալ վնասը Երևանի քաղաքապետարանի ոչ իրավաչափ

գործողության կամ անգործության ուղղակի, անմիջական և անխուսափելի հետևանքը հանդիսանալու հանգամանքը:

Երևան քաղաքի Կենտրոն վարչական շրջանի ղեկավարի 2025 թվականի հոկտեմբերի 6-ի թիվ Դ-108501-25 գրությամբ տեղեկացվել է, որ Երևան քաղաքի Պարոնյան փողոցի թիվ 13 հասցեի հարակից տարածքում շինարարական աշխատանքներն իրականացվել են «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերության կողմից՝ Երևանի քաղաքապետի կողմից 2025 թվականի մայիսի 23-ին տրված թիվ ՀՇԹ//1245-2025 շինարարության թույլտվության հիման վրա: Նշված շինարարության թույլտվության 2-րդ կետով շինարարական աշխատանքների իրականացման ժամանակահատված է սահմանվել 2025 թվականի մայիսի 27-ից մինչև 2025 թվականի հուլիսի 17-ը:

3. Որոշումն ընդունելու հիմնավորումները.

Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ու պաշտոնատար անձինք իրավասու են կատարելու միայն այնպիսի գործողություններ, որոնց համար լիազորված են Սահմանադրությամբ կամ օրենքներով:

«Քաղաքաշինության մասին» օրենքի 6-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «ա» կետի համաձայն՝ կառուցապատողները պարտավոր են կառուցապատումն իրականացնել օրենքով սահմանված կարգով՝ հաստատված ճարտարապետաշինարարական նախագծին համապատասխան (բացառությամբ սույն հոդվածի երրորդ պարբերության «ե» և «ե.1» կետերով նախատեսված դեպքերի), շինարարության թույլտվության հիման վրա: Նույն հոդվածի 4-րդ մասի «բ» կետի համաձայն՝ կառուցապատողները պարտավոր են մինչև շինարարություն սկսելը, ինչպես նաև շինարարության ընթացքում համաձայնության գալ կառուցապատման հետևանքով վնասներ կրող սուբյեկտների հետ՝ հասցվելիք վնասների փոխհատուցման վերաբերյալ:

«Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին» օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 1-ին հոդվածի 1-ին մասով սահմանված է, որ նույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման բնագավառում առաջացող հարաբերությունները, սահմանում է ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման բնագավառի պետական քաղաքականության սկզբունքները և ուղղությունները, ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման և անվտանգության ապահովման իրավական հիմքերը, ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման և անվտանգության ապահովման բնագավառի պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունները, ինչպես նաև ճանապարհային երթևեկության մասնակիցների իրավունքները և պարտականությունները:

Օրենքի 9.1-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ե» կետի համաձայն՝ ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման բնագավառում ներքին գործերի բնագավառի պետական կառավարման լիազոր մարմինը (այսուհետ՝ ներքին գործերի լիազոր մարմին) վերահսկողություն է իրականացնում ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման մասին օրենսդրության պահանջների կատարման նկատմամբ և ձեռնարկում օրենքով նախատեսված միջոցներ, իսկ նույն հոդվածի 1-ին

մասի «է» հսկողություն է իրականացնում ճանապարհները և դրանց ինժեներական կառույցները, ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման տեխնիկական միջոցները տեխնիկական նորմերի, կանոնների և ստանդարտների պահանջներին համապատասխանեցնելու նկատմամբ, ներկայացնում հայտնաբերված խախտումների վերացման պահանջներ:

Օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ժգ» կետի համաձայն՝ ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանությունը կազմակերպում և անցկացնում է ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման ուղղությամբ կանխարգելիչ միջոցառումներ:

Օրենքի 1-ին, 9.1-րդ և 10-րդ հոդվածներով նախատեսված՝ վերը մեջբերված իրավանորմերից հետևում է, որ անվտանգ երթևեկություն ապահովելու գործառույթն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության կողմից, հետևաբար քննարկվող պատահարի պատճառ ներկայացված՝ համապատասխան նախազգուշացնող նշանների բացակայությամբ պայմանավորված՝ ենթադրաբար անվտանգ երթևեկություն ապահովված չլինելու պատճառով ինքնավթար տեղի ունենալու արդյունքում առաջացած վնասի փոխհատուցման հարցում ևս Երևանի քաղաքապետը չի հանդիսանում իրավասու պատասխանատու վարչական մարմին:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 17-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ անձը, ում իրավունքը խախտվել է, կարող է պահանջել իրեն պատճառված վնասների լրիվ հատուցում, եթե վնասների հատուցման ավելի պակաս չափ նախատեսված չէ օրենքով կամ պայմանագրով:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 17-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ վնասներ են՝ իրավունքը խախտված անձի ծախսերը, որ նա կատարել է կամ պետք է կատարի խախտված իրավունքը վերականգնելու համար, նրա գույքի կորուստը կամ վնասվածքը (իրական վնաս), ինչպես նաև չստացված եկամուտները, որոնք այդ անձը կստանար քաղաքացիական շրջանառության սովորական պայմաններում, եթե նրա իրավունքը չխախտվեր (բաց թողնված օգուտ):

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 1058-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ քաղաքացու անձին կամ գույքին, ինչպես նաև իրավաբանական անձի գույքին պատճառված վնասը լրիվ ծավալով ենթակա է հատուցման այն պատճառով անձի կողմից:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 42-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական մարմինը վարչական վարույթում որպես ապացույց գնահատում է գործում առկա բացատրությունները, ցուցմունքները, փորձագիտական եզրակացությունները, փաստաթղթերը, նյութերը, իրերը, ինչպես նաև այն հանգամանքները, որոնք իր հայեցողությամբ այդ մարմինը պիտանի և անհրաժեշտ է համարում գործի փաստական հանգամանքների բացահայտման և գնահատման համար:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետի համաձայն՝ անձի և վարչական մարմնի

փոխհարաբերություններում ապացուցման պարտականությունը կրում է՝ անձը՝ նրա համար բարենպաստ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 1063-րդ հոդվածի համաձայն՝ քաղաքացուն կամ իրավաբանական անձին պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների կամ դրանց պաշտոնատար անձանց ապօրինի գործողություններով (անգործությամբ)՝ ներառյալ պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի՝ օրենքին կամ այլ իրավական ակտին չհամապատասխանող ակտ հրապարակելու հետևանքով, պատճառված վնասը հատուցում է Հայաստանի Հանրապետությունը կամ համապատասխան համայնքը:

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 1063-րդ հոդվածի բովանդակությունից հետևում է, որ օրենսդիրը որպես փոխհատուցման ենթակա վնաս դիտել է այն վնասը, որը պատճառվել է տեղական ինքնակառավարման մարմնի ապօրինի գործողություններով (անգործությամբ), որպիսի հանգամանքը վարույթով ապացուցված չէ:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 96-րդ հոդվածի համաձայն՝ վնասի հատուցում չի իրականացվում, քանի դեռ վարչական մարմնի իրավական ակտը, գործողությունը կամ անգործությունը, որով անձին վնաս է հասցվել, սահմանված կարգով ոչ իրավաչափ չի ճանաչվել, բացառությամբ նույն օրենքի 109-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքերի:

Քննարկվող պատահարում դիմումատուի կողմից վարչական մարմնին վերագրվող պայմանական մեղավորության դիտարկումը ենթադրում է վերջինիս կողմից ենթադրաբար պատահարի տարածքը շինարարական աշխատանքների մասին նախազգուշացնող նշաններով չկահավորելու փաստի քննարկում, ինչը տվյալ պարագայում անհիմն է, քանի որ նման պարտավորություն կրել է կառուցապատողը՝ «Քաղաքաշինության մասին» օրենքի 6-րդ հոդվածի իրավակարգավորման ուժով, իսկ ինչ վերաբերում է ճանապարհի անվտանգ երթևեկության ապահովմանը, ապա այն դուրս է օրենսդրությամբ Երևանի քաղաքապետին վերապահված իրավասությունների շրջանակներից, հետևաբար առաջադրված հարցերի քննության բազմակողմանիության ապահովման համատեքստում՝ առանցքային նշանակություն ունի այն հարցերի պարզումը, թե արդյո՞ք Երևանի քաղաքապետարանի կողմից դրսևորված է եղել քննարկվող պատահարին հանգեցրած ապօրինի գործողություն կամ անգործություն, թե՞ ոչ, արդյո՞ք այն օրենքով սահմանված կարգով ճանաչվել է ոչ իրավաչափ, թե՞ ոչ և արդյո՞ք պահանջված վնասը հանդիսանում է վարչական մարմնի ոչ իրավաչափ գործողության կամ անգործության ուղղակի, անմիջական և անխուսափելի հետևանքը:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի հունիսի 28-ի «Հայաստանի Հանրապետության ճանապարհային երթևեկության կանոնները և տրանսպորտային միջոցների շահագործումն արգելող անսարքությունների և պայմանների ցանկը հաստատելու մասին» N 955-Ն որոշմամբ հաստատված կանոնների 65-րդ կետով սահմանված է, որ վարորդը տրանսպորտային միջոցը պետք է վարի սահմանված արագությունը չգերազանցող արագությամբ՝ հաշվի առնելով երթևեկության ինտենսիվությունն ու տրանսպորտային միջոցի և բեռի վիճակն ու առանձնահատկությունները, ճանապարհային և օդերևութաբանական պայմանները,

մասնավորապես, ճանապարհային ծածկույթի վիճակն ու տեսանելիությունը երթևեկության ուղղությամբ: Նույն կանոնների 67-րդ կետով սահմանված է, որ երթևեկության համար խոչընդոտ կամ վտանգ առաջանալու դեպքում, որը վարորդն ի վիճակի էր հայտնաբերել, նա պետք է միջոցներ ձեռնարկի արագությունն իջեցնելու՝ ընդհուպ մինչև տրանսպորտային միջոցը կանգնեցնելը: Այդ դեպքում կողանցումն ու շրջանցումը թույլատրելի է, եթե վարորդը համոզված է, որ դա անվտանգ է երթևեկության մյուս մասնակիցների համար:

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանն իր որոշումներում անդրադարձել է պատճառված վնասի համար պատասխանատվության պայմաններին, մասնավորապես՝ արձանագրել է, որ վնասի հատուցման համար պարտադիր պայման է իրավունքը խախտած անձի ոչ օրինաչափ վարքագծի, վնասների, վնասների ու ոչ օրինաչափ գործողության միջև պատճառահետևանքային կապի և պարտապանի մեղքի միաժամանակյա առկայությունը: Ընդ որում, նշված պայմաններից որևէ մեկի բացակայության դեպքում վնասը ենթակա չէ հատուցման (տե՛ս, Նատալյա Հակոբյանն ընդդեմ Վարդան Հայրապետյանի թիվ ՀՔԴ3/0016/02/08 գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 13.02.2009 թվականի որոշումը):

Դատական պրակտիկայում հակաիրավական, ոչ օրինաչափ վարքագիծը բնորոշվում է որպես գործողություն կամ անգործություն, որը խախտում է օրենքի, այլ իրավական ակտերի պահանջները, ինչպես նաև անձի սուբյեկտիվ իրավունքը: Գործողությունն անձի նպատակաուղղված, կամային արարքն է, իսկ անգործությունն արտահայտվում է անհրաժեշտ և պարտադիր վարքագիծ դրսևորելուց ձեռնպահ մնալով:

Ոչ օրինաչափ վարքագծի և վնասի միջև պատճառահետևանքային կապը ենթադրում է, որ վնասը պետք է հանդիսանա ոչ օրինաչափ վարքագծի ուղղակի, անմիջական հետևանք: Այն դեպքում, երբ վնասն անհրաժեշտաբար թելադրված չէ ոչ օրինաչափ գործողությամբ (անգործությամբ), կամ գործողության (անգործության) և վնասի միջև կապն անուղղակի է, վնասի հատուցման համար անհրաժեշտ պատճառահետևանքային կապի պայմանն առկա չէ:

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանը, անդրադառնալով ոչ իրավաչափ վարչարարության հետևանքով պատճառված վնասի հատուցման խնդրին, նախկինում կայացրած որոշմամբ նշել է, որ վարչարարության հետևանքով վնասի հատուցման պահանջով անհրաժեշտ է, որպեսզի առաջին հերթին ոչ իրավաչափ ճանաչված լինի անձին վնաս հասցրած վարչական մարմնի իրավական ակտը, գործողությունը կամ անգործությունը, որից հետո միայն անձը պարտավոր է նախ դիմել վնասը պատճառած վարչական մարմնին, որի կողմից հատուցման պահանջն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն մերժելու կամ դիմումը չքննարկելու դեպքում կարող է վարչական ակտը, գործողությունը կամ անգործությունը բողոքարկել վերադասության կամ դատական կարգով (տե՛ս, թիվ ՎԴ/3280/05/09 վարչական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 2010 թվականի դեկտեմբերի 3-ի որոշումը):

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանը թիվ ՎԴ/1761/05/14 վարչական գործով 2016 թվականի դեկտեմբերի 26-ին կայացված որոշմամբ տվել է հետևյալ պարզաբանումը.

«Այսպիսով, ոչ իրավաչափ վարչարարության արդյունքում պետության պատասխանատվության պայմաններն են վնասի առկայությունը և դրա վրա հասնելը (պատճառվելը) ոչ իրավաչափ վարչարարության հետևանքով: Այսինքն՝ վարչական մարմինների պարտականությունների խախտման և վնասի պատճառման միջև պետք է առկա լինի իրավական նշանակություն ունեցող պատճառահետևանքային կապը: Այլ կերպ ասած՝ վարչարարությունն ոչ իրավաչափ ճանաչելը դեռևս չի նշանակում, որ անձը վնասը կրել է հենց վարչարարության հետևանքով. անհրաժեշտ է, որ վարչարարության և պատճառված վնասի միջև առկա լինի անմիջական պատճառահետևանքային կապ:

Պատճառահետևանքային կապի հարցը յուրաքանչյուր կոնկրետ դեպքում առանձին գնահատման առարկա պետք է դառնա, և դրա առկայությունը որոշելիս առանցքային պետք է համարվի այն գաղափարը, որ պատճառահետևանքային կապի առկայության մասին կարող է խոսք լինել միայն այն դեպքում, երբ վնասի առաջացումը ոչ իրավաչափ վարչարարության անխուսափելի և անմիջական արդյունքն է: Հետևաբար ոչ իրավաչափ վարչարարության և առաջացած վնասների միջև պատճառահետևանքային կապ կարող է առկա լինել, եթե վնասի առաջացումը հանդիսանում է իրականացված վարչարարության օբյեկտիվորեն անհրաժեշտ և ուղղակի արդյունքը: Եթե բացասական հետևանքները կարող էին առաջանալ նաև առանց ոչ իրավաչափ վարչարարության (իսկ օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ նաև իրավաչափ վարչարարության), ուրեմն դրանց միջև պատճառահետևանքային կապը բացակայում է:

Վերոգրյալի հիման վրա Վճռաբեկ դատարանը եզրակացնում է, որ նշված պայմաններից թեկուզ մեկի բացակայությունը բացառում է վնասի հատուցման պահանջի բավարարման հնարավորությունը:»:

Դիմումին կից և վարույթի ընթացքում չեն ներկայացվել «Hongqi» մակնիշի «325 DH 61» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի մասնակցությամբ ինքնավթարի հանգամանքների փորձաքննության, վթարը կանխելու անհնարիության, այդ թվում՝ ավտոմեքենայի արագության վերաբերյալ՝ ոլորտում համապատասխան որակավորում ունեցող փորձագետների կողմից կազմված փորձագիտական եզրակացություններ, ինչպես նաև չի ներկայացվել (առկա չէ) օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտ, որով ոչ իրավաչափ է ճանաչվել Երևանի քաղաքապետարանի՝ նշված վթարի պատճառ հանդիսացած գործոններում դրսևորած ենթադրյալ գործողությունը կամ անգործությունը:

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանը թիվ ԵԷԴ/1284/02/12 քաղաքացիական գործով 2015 թվականի հուլիսի 17-ին կայացված որոշմամբ անդրադառնալով ապացույցների գնահատման հարցին, նշել է, որ ապացույցի յուրաքանչյուր տեսակ ունի իր առանձնահատկությունները, ինչը կարող է պայմանավորված լինել ապացույցի կազմավորման բնույթով, աղբյուրով, արտահայտման ձևով և այլ գործոններով, հետևաբար անգամ ընդհանուր կարգով գնահատումն անհրաժեշտ է իրականացնել այդ առանձնահատկությունների հաշվառմամբ: Նույն որոշմամբ անդրադառնալով փորձագետի եզրակացության, որպես ապացույցի գնահատման առանձնահատկություններին, Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանը առանձնացրել է այն հիմնական չափորոշիչները, որոնք ենթակա են կիրառման ապացույցի գնահատումը վերաբերելիության, թույլատրելիության և արժանահավատության տեսանկյունից իրականացնելիս: Ըստ այդմ՝ Հայաստանի

Հանրապետության վճարել դատարանը գտել է, որ փորձագետի եզրակացությունը վերաբերելիության առումով գնահատելիս՝ նախևառաջ պետք է հաշվի առնել այն հանգամանքը, թե փորձագետին առաջադրված հարցերը որքանով նշանակություն ունեն գործի լուծման համար, ապա միայն անդրադառնալ այդ հարցադրումների վերաբերյալ արված եզրահանգումներին, թույլատրելիության տեսանկյունից գնահատման ենթարկելիս՝ առաջնահերթ կարևորվում է փորձաքննությունն իրականացնող անձի որակավորումը և ձեռնհասությունը, արժանահավատության տեսանկյունից գնահատելիս՝ պետք է հաշվի առնել փորձաքննության ընթացքում կիրառված մեթոդների գիտական հիմնավորվածության աստիճանը, ելակետային տվյալների բնույթը, փորձագետի հետևությունների փաստարկվածության աստիճանը, եզրակացության համապատասխանությունը գործում առկա այլ ապացույցներին:

Ապրանքագիտական եզրակացության բովանդակային հետազոտությամբ պարզվում է, որ դրանում հղում կատարված չէ հետազոտման առարկա հանդիսացած «Hongqi» մակնիշի «325 DH 61» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի առանձին հատվածների վնասվածքների առաջացման պատճառները գնահատող որևէ հետքաբանական փորձագիտական եզրակացությանը: Հետքաբանական եզրակացության հետազոտությամբ պարզվում է, որ այն կատարվել է «Carcraft» ավտոմեքենաների մասնագիտացված վերանորոգման կետի տարածքում, իսկ տրանսպորտային միջոցի վրայից բացակայող դետալները (հստակեցված չէ, թե որոնք են բացակայող դետալները) տրամադրվել են տեղում (հիմնավորված չէ տրամադրված դետալները հենց հետազոտվող փոխադրամիջոցին պատկանած լինելու և թիվ 563440 արձանագրությամբ նկարագրված պատահարի ժամանակ վնասված լինելու հանգամանքը): Ընդ որում՝ Հետքաբանական եզրակացությամբ փորձագետը նշել է, որ «Hongqi» մակնիշի «325 DH 61» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի հետվթարային վիճակը պահպանված է, սակայն հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ դիմումատուի կողմից չի ներկայացվել և փորձագետը հղում չի կատարել պատահարի հանգամանքների և պատահարից հետո ավտոմեքենայի վթարային վիճակի վերաբերյալ փորձագիտական եզրակացություններին, ուստի Հետքաբանական եզրակացությունն արժանահավատ չէ, քանի որ փորձագետի նշված հետևությունը փաստարկված չէ:

Ապրանքագիտական եզրակացությունը և Հետքաբանական եզրակացությունը թիվ ԵԷԴ/1284/02/12 քաղաքացիական գործով 2015 թվականի հուլիսի 17-ին կայացված որոշմամբ արտահայտված դիրքորոշման լույսի ներքո գնահատման ենթարկելու արդյունքում կարելի է փաստել, որ դրանցով չի ապացուցվում թիվ 563440 արձանագրությամբ նկարագրված պատահարի ժամանակ «Honda Fit 1.3» մակնիշի «35 CP 159» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենան վնասվելու և 2.974.000 (երկու միլիոն ինը հարյուր յոթանասունչորս հազար) ՀՀ դրամի չափով գնահատված վնասի միջև պատճառահետևանքային կապի առկայությունը:

Ելնելով վերոգրյալից և հաշվի առնելով Երևանի քաղաքապետի 2025 թվականի հոկտեմբերի 31-ի N 4459-Ա որոշումը, ինչպես նաև այն հանգամանքները, որ 2025 թվականի դեկտեմբերի 11-ի թիվ Դ-138444-25 դիմումի հիման վրա իրականացված վարչարարությամբ չի ապացուցվել 2025 թվականի հուլիսի 13-ին «Hongqi» մակնիշի «325 DH 61» հաշվառման համարանիշի ավտոմեքենայի մասնակցությամբ ինքնավթարը

Երևանի քաղաքապետարանի մեղքով տեղի ունենալու հանգամանքը, այն է՝ չի ներկայացվել պատահարի վայրում՝ ճանապարհի երթևեկելի հատվածում, շինարարական աշխատանքների կատարմամբ պայմանավորված Երևանի քաղաքապետարանի ենթադրյալ գործողությունը կամ անգործողությունը ոչ իրավաչափ ճանաչելու մասին օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտ, չի հիմնավորվել պահանջված վնասը Երևանի քաղաքապետարանի՝ ենթադրյալ ոչ իրավաչափ գործողության կամ անգործության ուղղակի, անմիջական և անխուսափելի հետևանքը հանդիսանալու հանգամանքը, ինչպես նաև հաշվի առնելով, որ չեն ներկայացվել դիմումի առարկա փոխադրամիջոցի պատկանելության, փոխադրամիջոցի ավտոտեխնիկական, պատահարի հանգամանքները բացահայտող փորձաքննության եզրակացություններ և արժանահավատ ապացույցներ, ուստի հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 17-րդ, 1058-րդ, 1063-րդ հոդվածների, «Քաղաքաշինության մասին» օրենքի 6-րդ հոդվածի, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի հունիսի 28-ի N 955-Ն որոշմամբ հաստատված կանոնների 65-րդ և 67-րդ կետերի դրույթները և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 42-րդ, 43-րդ և 96-րդ հոդվածներով՝

ՈՐՈՇԵՑԻ

1. Երևանի քաղաքապետարան հասցեագրված՝ «Էլեկտրոմոբիլ 3» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության տնօրեն Զոն Երեմյանի 2025 թվականի դեկտեմբերի 11-ի թիվ Դ-138444-25 դիմումով ներկայացված՝ վնասի հատուցման պահանջը մերժել:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն ստանալու հաջորդ օրը:

3. Սույն որոշումը կարող է վարչական կարգով բողոքարկվել Երևանի քաղաքապետին կամ դատական կարգով՝ Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարան՝ դրա ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկամսյա ժամկետում:

ՏԻԳՐԱՆ ԱՎԻՆՅԱՆ

